

Aled M Jones	Cadeirydd y GRhS
Donald White	Ffederasiwn y Busnesau Bach (FSB)
Nick Blackburn	ONR
Gareth Davies	Cynrychiolydd SJC Wylfa
Derek Owen	CC Llanbadrig / Preswlydd
Enid Jones	Merched y Wawr
Jonathan Jenkin	ADN
Julia Dobson	CC Llanbadrig / Preswlydd
Elfed Jones	CC Llanbadrig / Preswlydd
Ken P Hughes	CSYM
Gareth Winston Roberts	Cyngor Tref Amlwch
Mair Jones	Cyfathrebu Magnox
Paul Wright	Cyfoeth Naturiol Cymru
Tim Poole	YDCW
Jac Jones	Cyngor Cymuned Mechell
R W Hughes	Cyngor Cymuned Mechell
C3484 Cooper	Heddlu Gogledd Cymru
C3643 Jones	Heddlu Gogledd Cymru
Michelle Humphreys	Cyfathrebu Magnox
Gordon Malcolm	Magnox Ltd
Jill Callander	Ysgrifenyddiaeth GRhS
Frances Taylor	Rhun ap Iorwerth AC
Mark Elsworth	Magnox Ltd
W T Hughes	CSYM
Hefyd:	
Caroline Jones	Cofnodion - Cymen
Ann Llwyd	Cyfieithydd - Cymen

1. Croeso ac ymddiheuriadau am absenoldeb

Croesawodd Aled M Jones bawb i gyfarfod yr Hydref a chafwyd ymddiheuriadau gan:

Deborah Ward, ADN

Rona Arkle, Rheoleiddio Niwclear, Asiantaeth yr Amgylchedd

Aled Williams, Magnox Ltd

Richard Foxhall, Horizon

Chris Thomas, Yr Asiantaeth Safonau Bwyd

PC Louise Evans, Cynllunio Gweithredol a Gwasanaethau Cymorth

Cyng. Myrddin Owens, Cyngor Tref Amlwch

Cyng. John Griffith, CSYM, Talybolion

Jean Jones
Annette Jones, Ffederasiwn Cymru Ynys Môn
Peter Day, Ffederasiwn Busnesau Bach
Gwyn Hughes, Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol Cynghorau Gogledd Cymru
Cyng. Llinos Medi Huws, Ward Talybolion
Roy Chape, Tîm Cynllunio mewn Argyfwng

Estynnwyd croeso cynnes i'r aelodau newydd:
Gareth Davies, Jonathan Jenkin, ADN, Mr. Don White FSB a Mrs Enid Jones Merched y Wawr.

2. Cymeradwyo cofnodion cyfarfod 19 Mai 2016

Cafodd y cofnodion eu cymeradwyo fel cofnod gwir a chywir gan Gareth Winston Roberts a'u helio gan Derek Owen.

3. Materion yn codi o'r cofnodion diwethaf

Ymdrinnir â materion yn codi ym musnes y cyfarfod sy'n dilyn.

4. Adroddiad Cadeirydd y GRhS

Cyhoeddodd y Cadeirydd ei fod wedi'i benodi'n Gadeirydd Grŵp Cadeiryddion GRhS, sy'n cwrdd 3-4 gwaith y flwyddyn.

Cyflwynodd ddiweddariad llafar ar ei weithgarwch diweddar. Gofynnwyd am sicrwydd y byddai rhagor o arian economaidd gymdeithasol lefel cymydog da ar gael pe bai'r safle'n mynd dros y terfyn o £6k.

Ers cyfarfod diwethaf y GRhS, mae EnergySolutions a'r ADN wedi bod yn rhan o achos llys sydd erbyn hyn wedi mynd i apêl yn yr Uchel Lys.

Cafodd rhaglen Panorama am Sellafield ei darlledu ar y teledu yn ddiweddar, ac roedd y Cadeirydd wedi cael ei rybuddio amdani ymlaen llaw. Yn dilyn y rhaglen cynigiodd ei gefnogaeth i Brif Swyddog Gweithredol yr ADN gan ei bod yn ymddangos nad oedd y rhaglen yn un wrthrychol.

Mae'r cyfarfodydd y bydd y Cadeirydd yn eu mynychu'n cynnwys: cyfarfod RWM ym Manceinion yn ddiweddarach y mis yma ar y strategaeth gwastraff a chyfarfod Cadeiryddion GRhS yn Llundain ym mis Tachwedd.

5. Adroddiad Cyfarwyddwr Safle Wylfa

Gan nad oedd Stuart Law yn bresennol yn y cyfarfod, cafodd ei adroddiad ei gyflwyno gan Gordon Malcolm, Rheolwr Peiriannau Wylfa. Roedd yr adroddiad wedi cael ei rhannu ymlaen llaw, a thynnwyd sylw at yr eitemau canlynol ynddo:

Ni fu dim digwyddiadau cymorth cyntaf ar y safle ers y cyfarfod diwethaf ac roedd ymgyrch Targed Sero wedi cael ei lansio.

Roedd y strwythur gwagio tanwydd yn awr yn weithredol; fodd bynnag nid oedd y gwaith o wagio'r tanwydd wedi mynd yn ei flaen gystal â'r disgwyl oherwydd problemau am fod yr offer llwybr tanwydd wedi torri. Un broblem oedd methiant berynnau carwsél Peiriant Tanwydd 2, ac arweiniodd hynny at lythyr gan yr ONR a chyfarfod yn Bootle i ateb am unrhyw broblemau sy'n codi. Mae gwaith yn cael ei wneud ar hyn o bryd i gywiro problem gynnal a chadw arall, sef methiant y radiws a'r gyriannau asimwth ar Gell Storio Sych 2.

O ganlyniad i'r problemau hyn, bu gostyngiad yn y tanwydd sydd wedi'i wagio, gyda thua 5.7% o Adweithydd 1 wedi'i wagio a thua 42% o Adweithydd 2 wedi'i wagio.

Mae Cell Storio Sych 5 yn gweithio unwaith eto ac ar hyn o bryd mae'r fflasg gyntaf yn cael ei llwytho yn barod i'w symud.

Cyrhaeddwyd carreg filltir bwysig yn achos y prosiect Adennill Gwastraff Lefel Ganolraddol. Yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf buom yn cydweithio â dau gwmni lleol i weithgynhyrchu peiriannu pwrpasol i adennill gwastraff. Dywedwyd fod y Tîm Gweithrediadau a'r ymarferion yn dod ymlaen yn dda yn achos y prosiect hwn.

Mae gwaith ym mynd yn ei flaen yn dda ar y prosiect Llinell Gwaredu Elifiant Gweithredol. O ganlyniad i'r prosiect hwn bydd 93 metr o bibelli diangen yn awr yn cael eu datgomisiynu.

Maentwrog – Dywedwyd fod 13GW/awr o ynni adnewyddadwy wedi cael ei gynhyrchu ers dechrau Mehefin, o'i gymharu â tharged o 10GW/awr, a hynny o ganlyniad i law trwm.

Cafwyd rhagor o wybodaeth am lythyr EHSSQ gan yr ONR ynglŷn â digwyddiad y cap tarian. Cafwyd deialog adeiladol â'r rheolyddion ac mae'r gwersi a ddysgwyd wedi'u nodi.

Dywedwyd fod ffigurau'r gweithlu cyfredol ar y safle'n cynnwys 355 o gyflogeion 3 a gyflenwyd gan asiantaethau; nid oedd y ffigurau'n cynnwys staff cymorth swyddfa Magnox sydd wedi'i lleoli yn Wylfa.

Tynnwyd sylw at waith Wylfa 21 yn y gymuned ac roedd yn cynnwys digwyddiad ar 20 Mehefin i ddathlu 24 o flynyddoedd o godi arian, sydd yn ystod y cyfnod hwnnw wedi codi mwy na £200k trwy Gronfa Wylfa 21. Cafodd y 30 o elusennau a oedd wedi elwa

ar y gronfa eu gwahodd i'r digwyddiad. Yn ddiweddar roedd Stuart Law wedi agor Carnifal Cemaes ac roedd cynllun economaidd gymdeithasol Magnox wedi cyfrannu at Ŵyl yr Oes a Fu yng Nghemaes a Gŵyl Hwyllo Caergybi.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at y rhan o'r adroddiad a oedd yn ymwneud â Maentwrog ac eglurodd wrth y Grŵp fod Maentwrog yn dod o dan gyfrifoldeb Wylfa, ac o ganlyniad roedd yn cael ei chynnwys yn y cyfarfodydd hyn.

Cwestiynau

Gofynnodd Ken Hughes a oedd achos i fod yn bryderus ynglŷn â diogelwch ar y Safle oherwydd y pedwar llythyr a oedd wedi'u cyhoeddi gan ONR yn ystod y ddwy flynedd diwethaf. Yn ei ateb dywedodd Gordon Malcolm nad oedd yn credu bod achos i boeni.

Gofynnodd Derek Owen a fyddai'n bosibl i aelodau'r GRhS ymweld â'r safle er mwyn eu helpu i ddeall y broses ddatgomiysu'n well. Cadarnhaodd Gordon Malcolm y byddai'n rhoi sylw i'r cais ac yn dod yn ôl at y Grŵp.

Gweithredu – Ysgrifenyddiaeth y GRhS i gadarnhau a fydd yn bosibl trefnu Ymweliad â'r Safle i'r GRhS.

6. Diweddariad gan yr Awdurdod Datgomiysu Niwclear

Cyflwynwyd y diweddariad diweddaraf gan Jonathan Jenkin. Dywedodd fod yr Uchel Lys wedi dyfarnu yn erbyn yr ADN yn dilyn treial i ystyried hawliad am iawndal a gyflwynwyd gan EnergySolutions yn sgil ei gais aflwyddiannus i sicrhau contract Magnox. Disgwylir y bydd gwrandawiadau pellach yn cael eu cynnal rywbryd yn 2017 cyn y ceir dyfarniad terfynol.

Yn dilyn newidiadau mewn sawl un o adrannau'r llywodraeth, mae'r ADN yn awr yn adrodd i'r Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol (BEIS) sydd newydd ei chreu.

Dyweddodd Jonathan wrth Aelodau'r GRhS fod Prif Swyddog Gweithredol yr ADN John Clarke yn ymddeol a bod Peter Lutchworth, y Prif Swyddog Gweithredu hefyd yn gadael, ar ôl derbyn swydd newydd â chorff arall.

Roedd trydydd tymor Cadeirydd yr ADN Stephen Heywood hefyd yn tynnu at ei derfyn, a disgwylir y bydd ei olynydd yn cael ei benodi yn ystod y misoedd nesaf.

Roedd y materion yn gysylltiedig ag Ystadau Magnox y tynnwyd sylw atynt yn cynnwys:

Bradwell – dywedwyd fod y caniatâd cynllunio i alluogi gwastraff wedi'i becynnu o safleoedd Sizewell a Dungeness i gael eu storio yn Bradwell wedi cael ei gymeradwyo. Bydd hyn yn arwain at arbedion gwerth £200m i'r trethdalwr.

Cyfeiriwyd at raglen deledu Panorama y BBC yn fwy manwl. Roedd wedi cael ei darlledu rai wythnosau'n ôl ac roedd yn canolbwyntio ar ddiogelwch yn Sellafield, ac yn seiliedig ar wybodaeth chwythwr chwiban. Roedd yr ADN yn siomedig dros ben â natur y rhaglen gan fod gan y safle record ddiogelwch ardderchog ac mae wedi ennill naw gwobr ddiogelwch aur ac un wobwr arian gan RoSPA. Roedd yr ADN wedi diolch i'r Cadeirydd am ei alwad ffôn gefnogol.

Gofynnwyd a oedd gorsaf Maentwrog wedi cael ei gwerthu gan yr ADN. Dywedodd Jonathan fod yr ADN yn adolygu perchnogaeth y safle a'i asedau cysylltiedig fel rhan o'r strategaeth fusnes ac eglurwyd nad oedd y Safle'n allweddol i waith datgomisiynu. Nid oedd penderfyniad wedi'i wneud ac nid oedd amserlen ychwaith ar gyfer hyn, a bydd diweddariad yn cael ei gyhoeddi wrth i'r adolygiad fynd yn ei flaen.

Cwestiynau

Holodd y Cyng. Jac Jones am y cyflwyniad ar waredu gwastraff a gafwyd yn gynharach gan Radioactive Waste Management (RWM). Yn ei ateb dywedodd y Cadeirydd fod y GRhS yn dal i aros iddynt anrhydeddu eu hymrwymiad ac y byddai'n gofyn eto yn y cyfarfod ym Manceinion ac yn ateb y Cyng. Jones yn y man.

Gweithredu – Cadeirydd GRhS/Ysgrifenyddiaeth GRhS i ganfod a fyddai cyflwyniad gan RWM yn bosibl yng nghyfarfod Chwefror o'r GRhS.

Gofynnodd Gareth Winston Roberts am ragor o wybodaeth am yr achos llys rhwng yr ADN ac EnergySolutions (ES). Mewn ymateb, dywedwyd mai gwraidd yr hawliad oedd bod camgymeriadau wedi'u gwneud yn y broses sgorio yn y gystadleuaeth am y contract. Canfu'r Barnwr fod camgymeriadau wedi'u gwneud yn y broses sgorio rhwng ES a Cavendish Fluor Partnership. Gan fod ES wedi gwneud ei hawliad ar ôl y pythefnos o gyfnod apelio ar ôl cwblhau'r broses gystadlu nid oedd yn ceisio gwyrdroi penderfyniad y gystadleuaeth, dim ond yn ceisio cael iawndal. Disgwylir hawliad o tua £100m; fodd bynnag nid oedd yr apêl wedi'i gwblhau eto. Gofynnodd y Cadeirydd a fyddai'r ADN yn gofyn i'r Llywodraeth am ragor o arian i dalu'r iawndal, a dywedodd yr ADN y byddai'n gwneud ei orau i osgoi hynny trwy wneud rhyw fath o ddarpariaethau a fyddai'n ddibynnol ar benderfyniad y llys, ac nad oes neb yn gwybod eto byth fydd hwnnw.

7. Diweddariad gan y Swyddfa dros Reoli Niwclear

Cyflwynodd Nick Blackburn adroddiad yr ONR ac ymddiheurodd am nad oedd yn bresennol yn y cyfarfod diwethaf. Y strategaeth weithredol yw bod yn bresennol mewn un GRhS y flwyddyn. Roedd archwiliadau rheolaidd yn parhau ac nid oedd dim problemau arwyddocaol wedi dod i'r amlwg.

Roedd yr adroddiad yn canolbwyntio ar yr afreolaidd – fel y nodwyd gan Gordon Malcolm yn gynharach yn y cyfarfod. Roedd Stuart Law a Gordon Malcolm wedi cwrdd â'r ONR yn Bootle er mwyn i'r ONR gael peth sicrwydd ar y mater. O ganlyniad, mae arolygon yr ONR wedi cynyddu o fod yn chwarterol i fod yn fisol i roi sicrwydd bod yr achos diogelwch gwagio tanwydd wedi ymwreiddio.

Nid oedd dim pryderon ynglŷn â diogelwch nac unrhyw reswm i boeni am ddiogelwch. Roedd symud pobl wedi digwydd yn gymharol esmwyth ac nid oedd achos i bryderu ar hyn o bryd.

Cwestiynau:

Mynegodd Derek Owen bryder am forâl staff, gan fod rhai pobl wedi cael eu cyflogi yn Wylfa ers blynyddoedd lawer a bod rhai'n poeni am y cap cyflog terfynol. Dywedodd Nick Blackburn nad oedd hwn yn fater y gallai'r ONR wneud sylw arno.

Eglurodd Gordon Malcolm fod Deddf Menter 2016 Senedd y DU am weld taliadau ymadael cyflogeion y sector cyhoeddus yn cael eu cyfyngu i £95k. Dywedodd fod gan rai cyflogeion tymor hir amddiffyniad sylfaenol a bod Cynigion y Llywodraeth yn dal yn destun trafodaethau. Dywedir fod llawer o ymgyrchu wedi digwydd a bod ASau a Gweinidogion wedi cael eu lobio ar y mater.

8. Diweddariad gan Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC)

Cyflwynodd Paul Wright yr adroddiad a oedd wedi'i rannu ymlaen llaw ac a oedd yn tynnu sylw at ollyngiadau o Wylfa, a oedd o fewn y cyfyngiadau penodedig. Roedd newidiadau wedi'u gwneud i'r broses samplo ac roedd y safle'n awr yn hunan fonitro ac adrodd.

Roedd gwaith monitro rheolaidd yn digwydd gyda samplau'n cael eu cymryd o wahanol fannau; nid oedd dim i achosi pryder.

O ran materion rheoliadol rheolaidd, roedd CNC wedi bod ar y safle bedair gwaith ers yr adroddiad diwethaf, fel y rhestrir yn yr adroddiad.

Roedd y gwaith i osod llinell gollwng elifiant wahanol wedi cael ei gwblhau ac roedd CNC yn edrych ymlaen at ei gweld yn gweithio. Roedd lefel uwch o gromad a ganfuwyd yn yr elifiant yn cael sylw.

Roedd CNC wedi gwneud mân amrywiadau i dair trwydded yn gysylltiedig â dŵr wyneb o'r safle.

Nodwyd na fu dim digwyddiadau na champau gorfodi ers y cyfarfod diwethaf.

Cwestiynau: ni ofynnwyd dim cwestiynau.

9. Diweddariad gan Reolwr Gwastraff Wylfa

Nid oedd Aled Williams yn bresennol; felly cyflwynwyd yr eitem gan Gordon Malcolm a gyflwynodd adroddiad llafar.

O ran gweithgarwch arferol, nid oedd dim o bwys i'w adrodd; fodd bynnag, tynnwyd sylw at yr eitemau canlynol:

- Roedd gweithredu prosiect adennill DSC 4 tua deufis ar ôl er mwyn sicrhau bod yr ymarferion yng ngwaith Mona Engineering mor effeithiol â phosibl.
- Roedd y Gwaith Glanhau Ôl-weithredol (POCO) wedi mynd yn dda eleni gyda mwy o weithgareddau wedi'u trefnu e.e. cael gwared ar sylffad fferrus gweddilliol, rhagor o asid a chostig swmp, cemegyn dosio boeleri, olew insiwleiddio o geblau 400KV, olew cylchredwr R2, gwaredu llwch boron, siarcol actifedig o'r offer amsugno iodin.
- Bydd y newid i'r Llinell Gwaredu Elifiant Gweithredol newydd yn galluogi'r safle i gau'r llwybr presennol. Byddai'r prosiect yn cynhyrchu ychydig o fetrau ciwbig o wastraff metelig wedi'i bacio.

Mae'r holl waith uchod wedi'i drefnu ar gyfer yr ychydig fisoedd nesaf. Nodwyd nad oedd y rhain ar raddfeydd mawr, ac y byddai traffig cerbydau'n dal i fod yn is nag yn ystod y gweithrediadau arferol blaenorol.

10. Diweddariad ar y Cynllun Economaidd Gymdeithasol

Cyflwynodd Mair Jones ei hun fel y Prif Swyddog Economaidd Gymdeithasol newydd a chyflwynodd yr adroddiad a oedd wedi'i rannu ymlaen llaw. Cafodd sefyllfa ariannol bresennol Wylfa yn 2016/17 ei nodi fel y gwelwyd yn y manylion a roddwyd. Bu wyth cais llwyddiannus o dan y cynllun cymydog da ers mis Ebrill. Roedd dau brosiect mwy ar waith – Sgiliau Gyrru Cymunedau yn Gyntaf Môn a phrosiect ynni llanw Menter Môn, a fyddai'n cael eu trafod yng nghyfarfod nesaf y GRhS. Mae manylion am y Cynllun Economaidd Gymdeithasol ar gael ar-lein. Roedd cyllid gwerth tua £141k wedi cael ei ddyfarnu hyd yma eleni.

Nodwyd fod Michelle Humphreys yn awr yn gyfrifol am gyfathrebu yn Nhrawsfynydd ac Wylfa.

Diolchwyd i Jill Callander am wneud y trefniadau ar gyfer y diwrnod.

11. Sesiwn Holi ac Ateb Fforwm Agored

Ni chafwyd dim cwestiynau.

Unrhyw Fater Arall

Cafodd dyddiadau Cyfarfodydd 2017, sef 9 Chwefror, 8 Mehefin a 12 Hydref eu rhannu â'r Aelodau.

12. Y Cyfarfod Nesaf – 9 Chwefror 2017.

Daeth y cyfarfod i ben am 15.55.